

акцентувати саме на витратах операційної діяльності, чітке та достовірне дослідження яких може забезпечити прибутковість діяльності суб'єктів господарювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутинець Ф. Ф. *Організація бухгалтерського обліку* : [підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів] / [Бутинець Ф. Ф., Войналович О. П., Томашевська І. Л.] ; за редакцією д.е.н., проф., заслуженого діяча науки і техніки України Ф. Ф. Бутинця. – [4-е вид., доп. і перероб.]. – Житомир : ПП «Рута», 2006. – 528с.
2. Грицюк Е. О. *Економіка підприємства* : [навч. посібник] / Е. О. Грицюк. – К. : Дакор, 2009. – 304 с.
3. Михалевич С. *Проблеми обліку витрат та шляхи їх вирішення* [Текст]// *Бухгалтерський облік і аудит*. - 2006. - № 3
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" № 318 від 31.12.1999 р. (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

Родзінський Ігор Васильович, студент 4 курсу,
Ціжма Оксана Анатоліївна,
викладач кафедри обліку та фінансів,

ФІНАНСУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Охорона здоров'я є невід'ємним елементом суспільного життя та одним із найважливіших компонентів сучасної соціальної політики усіх країн світу. Важливою складовою діяльності галузі охорони здоров'я у сучасних умовах є її фінансове забезпечення. Формування сукупного бюджету системи охорони здоров'я завжди залишається актуальним питанням як для України, так і для більшості розвинених країн світу.

Перспективи подальшого розвитку соціальної сфери нерозривно пов'язані з модернізацією у сфері охорони здоров'я, що покликана забезпечити доступність медичної допомоги, результативність наданих медичних послуг та підвищення їх якості з метою збереження трудового потенціалу.

Фінансове забезпечення галузі охорони здоров'я є однією із складових механізму державного управління. Основними джерелами фінансування даної галузі є державні кошти, що об'єктивно обумовлює існування державної системи закладів охорони здоров'я [3].

Дослідження теоретичних основ фінансування системи охорони здоров'я і ролі держави у цьому процесі здійснювали представники зарубіжних (П. Самуельсон, Г. Беккер, Дж. Кендрік) та вітчизняних (В. Андрущенко, О. Василик, Я. Радиш, С. Юрій) наукових шкіл. Віддаючи належне науковим доробкам зазначених учених, слід відзначити, що недостатньо уваги приділено питанням фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я з врахуванням вимог сучасності та адаптації до світових тенденцій.

Сучасна система охорони здоров'я в Україні є громіздкою та застарілою і базується на моделі з жорсткими процедурами управління та фінансування. Проблемним аспектом діяльності державних закладів та установ даної сфери є їх фінансове забезпечення. Недостатність виділених державою коштів на галузь спричиняє зменшення обсягу безоплатного медичного обслуговування, відтягує

проведення капітального ремонту приміщень медичних закладів, оновлення обладнання, порівняно низьку заробітну плату медичного персоналу, а відтак незадовільний стан трудового потенціалу України[2].

Саме тому, виходячи із ситуації, що складається уже протягом тривалого часу, заклади охорони здоров'я поряд з державним фінансуванням використовують і інші фінансові джерела – страхові, благодійні платежі, надання платних послуг. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) рекомендує формувати бюджети галузі охорони здоров'я за такою структурою: з держбюджету – 60% коштів; з коштів медичного страхування, що виділяються роботодавцями – 30%; з особистих коштів громадян – 10% [1].

Обсяг фінансування охорони здоров'я України за останнє десятиліття збільшився майже у 8 разів у фактичному вимірі, або у 2 рази з поправкою на інфляцію. Загальні витрати в межах 6 – 7 % ВВП характерні для ряду країн Східної та Центральної Європи. Проте за загальним обсягом ВВП Україна посідає 52 місце у світі, за показником видатків від ВВП на охорону здоров'я – 78, за обсягом ВВП в розрахунку на одного мешканця – 85, а за величиною реальних витрат – 110. Таким чином спостерігається невідповідність між економічними можливостями і реальними витратами [4].

Основні кошти держави повинні бути спрямовані на первинну медико-санітарну допомогу, оскільки переважна більшість хворих, що звернулись по медичну допомогу, розпочинають і закінчують лікування на первинному рівні. Системі охорони здоров'я потрібен частковий перехід від командно-адміністративної системи управління галуззю до контрактної. Завдання держави – забезпечити оптимальне фінансування галузі, а системи охорони здоров'я – ефективно використовувати надані кошти [3].

В умовах євроінтеграційного розвитку та глобалізації бізнес-процесів потрібні інноваційні підходи до організації та управління роботою лікувально-профілактичних установ. Реформа охорони здоров'я, яка проходить в Україні, акцентована лише на концептуальних напрямках. Саме тому необхідно досліджувати усі аспекти функціонування лікувальних установ, стан здоров'я населення та розвиток інфраструктури конкретного регіону.

В Україні затверджена загальнодержавна програма «Здоров'я 2020: український вимір» на 2012 – 2020 роки, метою якої є збереження та зміцнення здоров'я населення. Реформа системи фінансування галузі охорони здоров'я в Україні повинна відбуватися в рамках загальноприйнятих у Європі принципів соціальної рівності, справедливості і солідарності при організації і наданні послуг з охорони здоров'я, оскільки саме такий підхід дозволив європейським країнам досягти високих показників стану здоров'я своїх громадян[2].

Доцільно запозичувати зарубіжний досвід у фінансуванні сфери медицини з метою проведення трансформації галузі охорони здоров'я України у якіснішу та продуктивнішу. Для цього потрібно зважено підійти до становлення ефективної системи фінансування охорони здоров'я. На сучасному етапі найприйнятнішим для України є бюджетно-страхова модель фінансування закладів охорони здоров'я. Проте, слід пам'ятати, що збільшення бюджетних витрат на охорону здоров'я на підвищить ефективності її фінансування без дієвого реформування самої галузі та удосконалення методів управління нею.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Витрати на медичні послуги. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rb.com.ua/ukr/marketing/tendency/8283/>*

2. Карамішев Д.В., Ваиєв О.Є., Немченко А.С., Волос Б.О. Державна політика фінансування галузі охорони здоров'я в Україні [Електронний ресурс] / Д.В. Карамішев, О.Є. Ваиєв, А.С. Немченко, Б.О. Волос // – Режим доступу : <http://www.kbiuara.kharkov.ua/e-book/db/2007-1-1/doc/2/02.pdf>
3. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tdmi.edu.ua/ukr/Reform_med/data/oz_ukr.pdf.
4. Рейтингова оцінка стану здоров'я населення, діяльності та ресурсного забезпечення закладів охорони здоров'я України за попередніми даними моніторингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/docfiles/Ratings_2010.pdf.

Лебедин Ярослава Миколаївна, магістр 1 курсу,
Стефанків Оксана Михайлівна, к.е.н., доцент
доцент кафедри обліку та фінансів,

ДЕРЖАВНІ ЦІННІ ПАПЕРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ БОРГОВОЇ ПОЛІТИКИ

В умовах нової фінансової нестабільності, вичерпності накопичених фінансових резервів, саме випуск державних цінних паперів повинен забезпечувати вітчизняну економіку довгостроковими фінансовими ресурсами. Це дозволить здійснювати державні видатки, сприяючи підвищенню інвестиційної активності в країні та розвитку фінансового ринку. А також стане надійним джерелом фінансування дефіциту державного та місцевих бюджетів.

Побудова повноцінної ринкової економіки в Україні передбачає створення відповідної системи відносин в галузі державного запозичення, пов'язану з фінансуванням дефіциту бюджету на державному і регіональному рівнях. Оскільки завданням будь-якого уряду є забезпечення економічного зростання, що в умовах економічного спаду передбачає, з одного боку, активізацію державного втручання в економіку, в тому числі за рахунок нарощування державних витрат і, відповідно, дефіциту бюджету, а з іншого боку, зниження рівня інфляції і реальних процентних ставок в економіці, тобто обмеження грошової маси в обігу, в тому числі і за рахунок відмови від грошової емісії, як джерела фінансування дефіциту бюджету, то виникає проблема пошуку джерел фінансування витрат держави.

Дефіцит державного та місцевих бюджетів визначає необхідність використання інструментів фінансового ринку, підвищення ефективності використання залучених ресурсів для обслуговування державного боргу. Потреба в позикових коштах діагностується на основі аналізу показників виконання бюджету. У 2015 році спостерігалось невиконання дохідної частини бюджетів усіх рівнів; недоотримані надходження до Державного бюджету України становили 5,8% річного плану. Відповідно це сприяло появі бюджетного дефіциту, що в 2015 році склав 45207 млн. грн. або 59,6% граничного обсягу, встановленого чинним законодавством України (табл. 1).

Питома вага ресурсів, залучених шляхом випуску ОВДП для фінансування дефіциту державного бюджету за досліджуваний період 2007–2015 рр. коливається від 36,8% у 2007 році до 85,9% у 2014 році. В 2015 році частка ОВДП у фінансуванні бюджетного дефіциту суттєво скоротилась і становила 23,1% (рис. 2.15). Решту коштів